

hverken Ret eller Adkomst til at paaberaabe mig noget med Hensyn til disse Love. Med andre Ord, det er den sædvanlige Opfattelse, som man saa hyppigt finder hos Venstre: naar noget gennemføres ved vor Hjælp, saa er det Venstre, der har gennemført det, og vi bliver betragtet som Nul og Nix. Men det gaar ikke her; det er ganske imod den historiske Virkelighed.

Det ærede Medlem brugte det Udtryk, at jeg ikke kendte det aandelige Præg i den danske Menighed, og at jeg havde Mangel paa Forstaaelse af, at det er Lægmandsbevægelsen, der skal fremmes. Mig forekommer det, at jeg har sagt meget tydeligt i Anledning af dette Lovforslag, at det, jeg bebrejdede Ministeren, var, at han saa bort fra Menighedens Repræsentanter; det ærede Medlem derimod synes at have saa stor Sympati for dette Lovforslag, at han vil være med til, at det er Ministeren, der skal kunne afgøre den Slags Ting uden noget Hensyn til Menighederne. Men det er jo Mangel paa Logik overfor mig at sige, at jeg mangler Sans for Betydningen af Lægmandsindflydelsen i Menighederne, medens det ærede Medlem derimod selv vil forpagte at have Ret til at tale paa Menighedernes Vegne. Jeg modsætter mig sandelig ikke Folkekirkens Menigheders Indflydelse; men mig forekommer det, at man netop tilsidesætter den ved dette Lovforslag.

Saa fremhævede det ærede Medlem — og dèr følte man noget personligt —, at jeg havde talt udæskende og saarende om Ryslunge Menighed uden Kendskab til det, jeg talte om. Jeg bad om Oplysninger; men jeg har stadig ikke faaet nogen Oplysning om, hvor Menighedens Offervillighed har vist sig. Vi ved, at der er mange Menigheder, som selv betaler, hvad det koster at holde deres Kirker gaaende, men som paa den anden Side fritages for Byrder, som ellers paalægges. Man kan jo ikke sammenstille det med f. Eks. den Offervillighed, der bærer den københavnske Kirkesag. Jeg bad om Oplysninger, og det vilde glæde mig meget, om jeg kunde have faaet dem, om det var Nød, der gjorde, at man ikke kunde bære de Byrder, der kunde blive Tale om; saadanne Oplysninger kunde muligvis medføre, at vi kom til at se anderledes paa denne Sag. Men Paastande bryder jeg mig ikke om.

Hvis jeg har talt saarende og udæskende ved at sige, at man ventede, at der blev godtgjort en Offervillighed fra denne Menigheds Side, saa gør det mig ondt; jeg har ikke haft til Hensigt at saare, men jeg fastholder, at der foreligger ingen Bevislig-

heder derfor. Naar jeg har sagt, at man ikke vilde lade den tredie Menighed, der dannede sig, faa Del i Kirken; er dette jo en Kendsgerning. Det kan ikke nytte, at det ærede Medlem Hr. Povlsen siger, at de vil formodentlig slutte sig til den anden og derved faa Del i Kirken. Det er jo noget helt andet; men man vilde altsaa ikke give dem nogen Andel som særlig Menighed. Det forekommer mig at være et Vidnesbyrd om, at den ryslingske Frikirke ikke paa nogen Maade kan gøre Krav paa Forhaands-sympati med Hensyn til det økonomiske.

Endelig erklærede det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen i Begyndelsen af sit historiske Foredrag, at Lovgivningen herhjemme var gaaet ud paa stadig at udvide Rammerne. Det er sikkert nok, det har jeg selv været med til, og det samme vil jeg stadig være med til, saaledes at Lovgivningen skaber saadanne Former for Kirken, at den kan huse det levende Liv i Kirken. Det ønsker jeg gerne. Men derfor vil jeg ikke gaa med til noget, som sprænger Kirken. Dette er ikke en Lovgivning for Folkekirken overhovedet, saa det er ganske uberettiget at sammenstille dette med Lovgivning for Folkekirken; men jeg skal stadig være villig til at arbejde med paa en Lovgivning for Folkekirken, saaledes at det virkelig levende Liv i Folkekirken faar de bedste Kaar. Men derved forstaaer jeg naturligvis det levende Kristenliv og ikke et Liv, som sprænger Folkekirken, saaledes at Menigheden ikke kan føle sig som et Samfund indenfor denne Kirke.

Jeg har saa til sidst nogle Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem Hr. Povlsen. Jeg behøver ikke at opholde mig ved, at det ærede Medlem meget daarligt forstaaer mig, og at jeg har Vanskelighed ved at forstaa det ærede Medlem. Jeg har konstateret, at det ærede Medlem er independentisk sindet og byzantinsk sindet, begge Ting er en Kendsgerning — hvordan det kan forenes i een Person, indlader jeg mig ikke paa at forklare, det er kun et historisk Faktum, at det forenes hos det ærede Medlem, det er mig stadig en Gaade, hvordan det kan ske, men det glæder mig, hver Gang han konstaterer, at min Iagttagelse er fuldstændig rigtig.

Det ærede Medlem talte om, at man maatte skaffe fri Plads for det fri Kirkesamfund, og at Menighedsbladet for Samfundet af 1898 havde foreslaaet, at Kirkerne skulde aabnes for alle. Det er det, jeg har sagt, man kan ikke blive staaende ved en Lov som den her foreslaaede. Det ærede Medlem betonedede, at han er bestemt Modstander af,